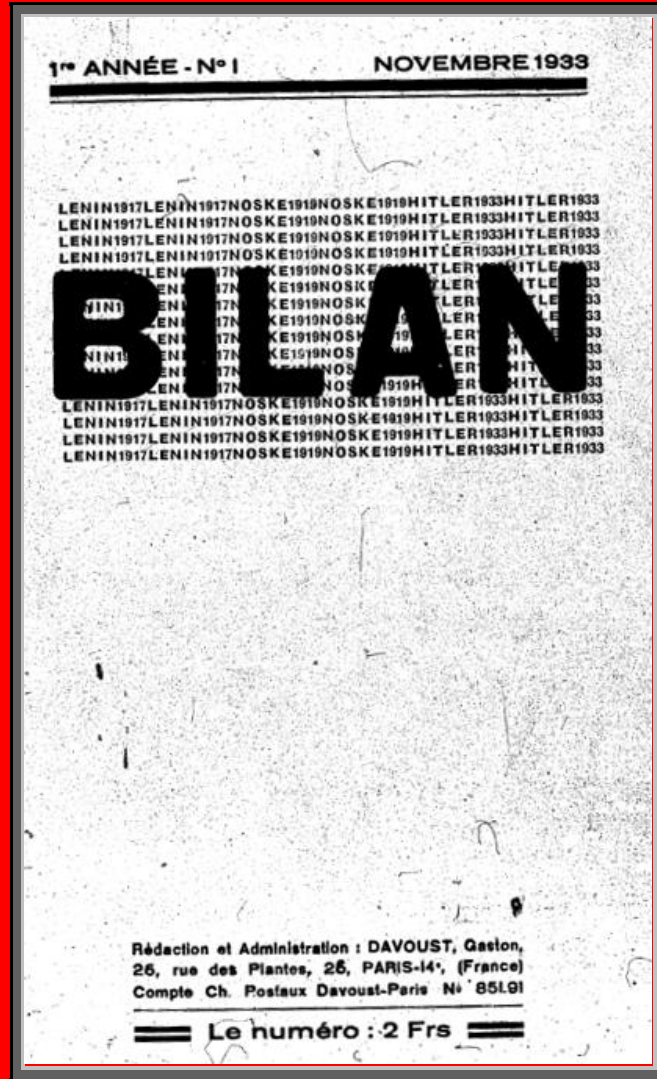


مقدمه ای بر کمونیست چپ



روی جلد اولین شماره نشریه بیلان (نشریه ای از کمونیست چپ) بتاريخ نوامبر ۱۹۳۳

صدای انترناسیونالیستی

E-mail: internationalist.voice@gmail.com

Homepage: www.internationalist.tk

تلگرام: <https://t.me/intvoice>

چرا مقدمه ای بر کمونیست چپ؟ به این علت که نوشتن تاریخ و عملکرد صد ساله کمونیست چپ در یک مقاله کوچک امکان پذیر نخواهد بود، خود همین مقدمه نیز تنها اشاره کوتاهی به کمونیست چپ با نارسائی های زیاد خواهد بود.

مارکسیسم بیانگر بلوغ طبقه کارگر و بازتاب عروج طبقه کارگر به مثابه یک طبقه اجتماعی در تحولات جامعه است که نه از طریق طغیان و یا شورش بلکه با برنامه سیاسی و از طریق انقلاب اجتماعی می خواهد رسالت تاریخی خود را، واژگونی نظام سرمایه داری از طریق انقلاب کمونیستی و جایگزینی سرمایه داری با «دیکتاتوری پرولتاریا» و سپس حرکت بسوی جامعه بی طبقه کمونیستی بجا آورد.

برخلاف بین الملل اول، احزاب متشکل در بین الملل دوم بر پایه مارکسیسم و تحت عنوان احزاب سوسیال دمکراتیک در بین الملل دوم متشکل شده بودند. از آنجائیکه هنوز سرمایه داری وارد دوران انحطاط (عصر امپریالیسم) نشده بود، هنوز انقلاب کمونیستی در دستور روز قرار نداشت، لذا مبارزه برای اصلاحات و بهتر شدن شرایط زندگی طبقه کارگر بخش مهمی از وظایف احزاب سوسیال دمکرات را تشکیل میداد. با عروج رفرمیسم در درون احزاب سوسیال دمکرات، جناح چپ سوسیال دمکراسی در دفاع از مارکسیسم شکل گرفت که از شناخته شده ترین چهره های آن میتوان به لنین در روسیه، رزا لوکزامبورگ در آلمان، پانه کوک در هلند و بوردیگا در ایتالیا اشاره کرد.

با ورود سرمایه داری به عصر انحطاط خود که جنگ جهانی اول از نشانه های بارز آن بود، عصر جنگهای امپریالیستی و انقلابات کمونیستی شروع شد. جنگ جهانی اول باعث شد اکثریت قاطع احزاب سوسیال دمکرات به مواضع طبقه کارگر خیانت کنند و کارگران را گوشت دم توپ در جنگ امپریالیستی کنند و به تبع آن برای همیشه به اردوی سرمایه ببینند. تنها بلشویکها و اقلیت های بسیار کوچکی در کشورهای گوناگون به مواضع پرولتاری در جریان جنگ جهانی اول وفادار ماندند.

جریان کمونیستی در درون سوسیال دمکراسی نه تنها پرچم انترناسیونالیسم پرولتاری را برافراشت بلکه بار رهبری اعتراضات و اعتصابات کارگری و همچنین رهبری قیام های کارگری افق موج انقلاب جهانی را گشود. انقلاب شکوهمند اکتبر در روسیه پیروز شد و انقلاب در دیگر کشورها از آن جمله در آلمان در جریان بود.

در سال ۱۹۱۹ کمونیستها با گسست از سوسیال دمکراسی کنگره افتتاحیه انترناسیونال کمونیستی با هدف نابودی سرمایه داری و ایجاد دیکتاتوری بین المللی کارگران (از طریق شوراهای کارگری) را شکل دادند. احزاب متشکل در انترناسیونال کمونیستی برای تمایز خود از سوسیال دمکراتها خود را کمونیست نامیدند.

شکست موج انقلاب جهانی که با شکست انقلاب آلمان و قتل عام سیستماتیک پیشروان طبقه کارگر آلمان شروع شد، موجب ایزوله شدن انقلاب اکتبر شد. آخرین اخگرهای موج انقلاب جهانی در سال ۱۹۲۶ در بریتانیا با سرکوب اعتصاب عمومی و با بخون کشیدن قیام پرولتاریای شانگهای در سال ۱۹۲۷ خاموش گردید. ایزوله شدن انقلاب اکتبر موجب افزایش فرایند فساد تدریجی در زمینه انترناسیونالیسم پرولتری و قدرت پرولتری (قدرت شورایی) در روسیه شد. حزب بلشویک روز به روز بیشتر در دستگاه دولتی ادغام میشد و نتایج خود را در شوراهای، کمیته‌های کارخانه، ارتش سرخ و ... نشان میداد. ایزوله شدن و عواقب شکست موج انقلاب جهانی افول فعالیت توده‌های کارگر را بدنبال داشت. به تبع آن فعالیت در درون پارلمان، اتحادیه‌های کارگری، توسل به "مردم مشرق زمین" جهت مقابله با رشد امپریالیسم و از همه مهمتر سیاست ایجاد جبهه واحد توسط کمینترن تجویز شد. در چنین زمینه‌ای بود که ضرورت وجودی کمونیست چپ بیش از پیش مطرح شد. کمونیست چپ در دفاع از مواضع پایه‌ای مارکسیسم و با اولین علائم ضد انقلاب ضرورت وجودی پیدا کرد. اینبار برای تمایز خود از دیگر گرایشاتی که تحت عنوان کمونیست فعالیت میکردند، کمونیستهای وفادار به اهداف و آرمانهای پرولتری، خود را «کمونیست چپ» نامیدند و خود را مدافع حقیقی مارکسیسم و تداوم مارکسیسم ارزیابی کردند. کمونیستهای چپ (انترناسیونالیستها) از بلغارستان تا آلمان، از روسیه تا آمریکا، از بریتانیا تا هلند، از ایتالیا تا ... به دفاع از مواضع کمونیستی پرداختند. اما در سه کشور که سنت مارکسیستی قوی بود یعنی در روسیه، آلمان و ایتالیا کمونیسم چپ خود را به شکل قوی و منسجم نشان داد. به عبارت بهتر واکنش کمونیست چپ، یک واکنش جهانی بود.

با شروع دوران ضد انقلاب، احزاب "کمونیست" به احزاب ملی دگرذیبی کردند و این بار احزاب "کمونیست" برای همیشه به اردوی بورژوازی پیوستند و چپ دستگاه سیاسی سرمایه را تشکیل دادند. خشن‌ترین کشورها برای کمونیستها، کشورهایی بودند که جنبش انقلابی به بالاترین و عالی‌ترین مقطع آن ارتقاء یافته بود و حالا در حال شکست بود، روسیه، آلمان و ایتالیا. کمونیستها سرکوب، تبعید یا به شکل وحشتناکی ایزوله شدند. کمونیست چپ روسیه نقش مهمی در دفاع از مفهوم پرولتری دیکتاتوری پرولتاریا، مفهوم انقلاب جهانی، نفی جبهه واحد و غیره ایفا کرد. متأسفانه سرکوب لجام گسیخته ضد انقلاب، نسلی از کمونیستها، سازندگان و خالقان انقلاب شکوهمند اکتبر را سر بر خاک افکند و کمونیست چپ روسیه نتوانست تداوم یابد و به یک سنت ماندگار تبدیل شود.

کمونیست چپ آلمان و هلند نقش مهمی را در دهه ۲۰ میلادی در مقابل انحطاط انترناسیونال کمونیستی ایفا کرد و در نتیجه به یک قطب در دفاع از مواضع انقلابی تبدیل شد. کمونیست چپ آلمان و هلند درک بسیار روشنی در مورد اتحادیه‌های کارگری، پارلماناریسم، جنبش‌های ملی و غیره داشت. متأسفانه، پس از دهه ۲۰ میلادی چپ آلمانی و هلندی نتوانست بعنوان یک قطب از مواضع کمونیستی و پرولتری دفاع کند و بخشی از آن شروع به توسعه و تکامل موضعی کرد که به رد روش و متد مارکسیستی می‌انجامید و حتی عقب نشینی‌هایی از مواضع انقلابی را پشت سر

گذاشت و پس از آن افتخار دفاع از مواضع انقلابی در مقابل ضد انقلاب نصیب کمونیست چپ ایتالیا شد.

فراکسیون کمونیست چپ ایتالیا در دهه ۳۰ میلادی در تبعید حول نشریه بیلان ضمن پایبندی به اصول اساسی انترناسیونالیسم در مقابله با خطر جنگ به ترازنامه شکست موج انقلاب جهانی و بویژه انقلاب روسیه پرداخت. جنگ در اسپانیا آزمون بزرگی برای کمونیست چپ بود که توانست هر دو جبهه را امپریالیستی ارزیابی کند، کاری که لنین در جنگ جهانی اول کرده بود و کارگران را دعوت به مبارزه طبقاتی کرده بود. در جریان جنگ جهانی دوم، کمونیست چپ ایتالیا هر دو جبهه را امپریالیستی ارزیابی کرد و بر ضرورت مبارزه طبقاتی در هر دو سوی جبهه تاکید کرد.

کمونیسم چپ تداوم حقیقی مارکسیسم در صد سال گذشته بوده و به بخشی از حافظه تاریخی پرولتاریا تبدیل شده است. بدون تداوم کمونیست چپ امکان شکل گیری حزب کمونیست بین المللی و انترناسیونالیست وجود ندارد. امروزه کمونیست چپ شامل ۳ گرایش عمده انترناسیونالیستی است، معرفی تمامی گرایشات متعلق به کمونیست چپ، خارج از موضوع این مقاله است. گرایشات اصلی کمونیست چپ بقرار زیر است:

- گرایش کمونیست انترناسیونالیست
- جریان کمونیست بین المللی
- احزاب کمونیست بین المللی (جریاناتی که به بوردگیست معروف هستند)

برای آشنائی با هر یک از این گرایشات به بخش پیوندها در سایت صدای انترناسیونالیستی مراجعه کنید. مواضع کمونیست چپ را مطالعه کنید و با گرایشات کمونیست چپ وارد مکاتبه و مباحثه شوید.

م جهانگیری

۶ آبان ۱۳۹۹